

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยจะ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
- ตอนที่ 3 ผลการศึกษา เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
- ตอนที่ 4 ผลการสังเกตการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ปรากฏตามตารางที่ 2 - 4

ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ การอยู่ในตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และลักษณะงานที่ปฏิบัตินอกเหนือจากงานบริหารโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวนผู้บริหารโรงเรียน (N = 19)
1. เพศ	
ชาย	19
หญิง	-
2. อายุ	
31 - 40 ปี	6
41 - 50 ปี	8
51 - 60 ปี	5
3. อายุราชการ	
10 - 14 ปี	2
15 - 19 ปี	4
20 - 24 ปี	5
25 ปีขึ้นไป	8
4. อยู่ในตำแหน่งผู้บริหาร	
ต่ำกว่า 5 ปี	1
5 - 9 ปี	5
10 - 14 ปี	4
15 ปีขึ้นไป	9

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนผู้บริหารโรงเรียน (N = 19)
5. วุฒิการศึกษา	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4
ปริญญาตรี	15
6. ลักษณะงานที่ปฏิบัตินอกเหนือจากงานบริหารโรงเรียน	
สอนประจำชั้น	6
สอนบางวิชา	7
ประธานกลุ่มโรงเรียน	1
งานความมั่นคงของชาติ	1

จากตารางที่ 2 ปรากฏว่าในจำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 19 คน เป็นชายทุกคน โดยมีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มากที่สุดคือ 8 คน มีอายุราชการ 25 ปีขึ้นไป มากที่สุดคือ 8 คน อยู่ในตำแหน่งผู้บริหารจำนวน 15 ปีมากที่สุดคือ 9 คน เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดคือ 15 คน

สำหรับงานที่ผู้บริหารปฏิบัตินอกเหนือจากงานบริหารโรงเรียนมากที่สุดคือ สอนบางวิชา จำนวน 7 คน

ตารางที่ 3 สถานภาพของครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ
วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน ความรู้
และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน

สถานภาพ	จำนวนครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน (N = 19)
1. เพศ	
ชาย	5
หญิง	14
2. อายุ	
21 - 30 ปี	4
31 - 40 ปี	10
41 - 50 ปี	5
3. อายุราชการ	
5 - 9 ปี	6
10 - 14 ปี	6
15 - 19 ปี	2
20 - 24 ปี	4
25 ปีขึ้นไป	1
4. วุฒิทางการศึกษา	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11
ปริญญาตรี	8
5. ประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน	
น้อยกว่า 2 ปี	8
2 - 4 ปี	7
5 - 6 ปี	4

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ

จำนวนครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

(N = 19)

6. ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัด

โครงการอาหารกลางวัน

ไม่เคยมีความรู้และประสบการณ์มาก่อน	7
เคยศึกษาเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน หรือ เรียน โภชนาการจากสถานศึกษา	8
เคย เข้าร่วมการประชุม เกี่ยวกับ โครงการอาหารกลางวัน	6
เคย เข้าร่วมสัมมนา เกี่ยวกับ โครงการอาหารกลางวัน	2

จากตารางที่ 3 ปรากฏว่าในจำนวนครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 19 คนส่วนใหญ่เป็นหญิงคือ 14 คน ที่เหลือเป็นชาย 5 คน มีอายุในระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุดคือ 10 คน มีอายุราชการระหว่าง 5 - 9 ปี และ 10 - 14 ปีมากที่สุด จำนวนเท่า ๆ กันคือ 6 คน เป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุดคือ 11 คน มีประสบการณ์ ในการ เป็นหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันน้อยกว่า 2 ปี มากที่สุดคือ 8 คน

สำหรับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันนั้น ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันเคยศึกษาเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน หรือ เรียน โภชนาการจากสถานศึกษามากที่สุดคือ 8 คน

ตารางที่ 4 สถานภาพของประธานกรรมการศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ อายุการดำรงตำแหน่ง
ประธานกรรมการศึกษา วุฒิทางการศึกษา อาชีพ และสถานภาพทางสังคม

สถานภาพ	จำนวนกรรมการศึกษา (N = 19)
1. เพศ	
ชาย	19
หญิง	-
2. อายุ	
41 - 50 ปี	3
51 - 60 ปี	12
มากกว่า 60 ปี	4
3. อายุการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการศึกษา	
ต่ำกว่า 5 ปี	4
5 - 9 ปี	5
10 - 14 ปี	5
15 - 19 ปี	5
4. วุฒิทางการศึกษา	
ประกาศนียบัตรชั้นประถมศึกษา	16
ประกาศนียบัตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	2
ประกาศนียบัตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	1
5. อาชีพ	
ทำนา ทำไร่	18
ค้าขาย	3
ข้าราชการบ้านนาญ	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนกรรมการศึกษา (N = 19)
6. สถานภาพทางสังคม	
ผู้ใหญ่นบ้าน	7
ชาวบ้าน	6
กำนัน	3
กรรมการหมู่บ้าน	2
กรรมการศึกษา	2

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่าในจำนวนประธานกรรมการศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 19 คน เป็นชายทุกคน มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปีมากที่สุดคือ 12 คน มีอายุการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการศึกษา ระหว่าง 5 - 9 ปี, 10 - 14 ปี และ 15 - 19 ปี จำนวนเท่า ๆ กัน คือช่วงละ 5 คน วุฒิทางการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นประถมศึกษา มากที่สุดคือ 16 คน อาชีพทำนา ทำไร่ มากที่สุดคือ 18 คน และมีสถานภาพทางสังคมโดยเป็นผู้ใหญ่นบ้านมากที่สุดคือ 7 คน

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน การวิเคราะห์ข้อมูล จากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันและประธานกรรมการศึกษาในส่วนของสภาพการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ในการบรรยายตาราง จะนำเสนอเฉพาะสภาพที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 5 - 34 ดังนี้

ตารางที่ 5 : การกำหนดนโยบายและวิธีการจัดโครงการอาหารกลางวันให้บูรณาการกับการเรียนการสอนจากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

สภาพการดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน	
กำหนด	15
ไม่ได้กำหนด	4
เรื่องที่กำหนดไว้เป็นนโยบาย	
1.1 ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอ	15
1.2 สนับสนุนให้นักเรียนยากจนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคน	15
1.3 ส่งเสริมความร่วมมือจากชุมชน	11
1.4 สนับสนุนกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร	10
1.5 ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการสำหรับชุมชน	7
1.6 ส่งเสริมโครงการอาหารกลางวันให้บูรณาการกับการเรียนการสอนทั้ง 7 ชั้นตอน	4

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
2. วิธีการจัดโครงการอาหารกลางวันให้บุคลากรกับการเรียนการสอน	
2.1 ชี้แจงขั้นตอนและแนวทางการบุคลากร โครงการกับการเรียนการสอนให้แก่ครูทุกคน	16
2.2 จัดท้าวิสิตเพื่อสนับสนุนการสอนให้เกิดการบุคลากร	15
2.3 จัดให้มีการนิเทศภายในเกี่ยวกับแนวทางการ การบุคลากรการเรียนการสอน	11
2.4 สนับสนุนงบประมาณเพื่ออำนวยความสะดวก ในการสอน	11
2.5 ส่งเสริมขวัญและกำลังใจครูที่จัดการสอน แบบบุคลากร เป็นกรณีพิเศษ	9
2.6 เชิญบุคลากรภายนอกมานิเทศโครงการ	6
3. รูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวัน	
3.1 โรงเรียนจัดทำอาหารขาย	11
3.2 โรงเรียนจัดทำอาหารให้นักเรียนรับประทาน โดยไม่ได้จัดจำหน่าย	7
4. รายได้จากกำไรการขายอาหาร หรือให้เข้าสถานที่ มีรายได้	
ไม่มีรายได้	3
ไม่มีรายได้	11
การใช้ประโยชน์จากเงินรายได้	
4.1 จัดท้าวิตถุดิบมาประกอบอาหาร สำหรับนักเรียนทุกคน	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
5. การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	
ประเมิน	15
ไม่ได้ประเมิน	4
วิธีประเมิน	
5.1 ประเมินผลหลังจากการดำเนินงานแต่ละปี	15
5.2 ประเมินเป็นระยะระหว่างดำเนินงานแต่ละปี	5
5.3 ประเมินก่อนดำเนินงานแต่ละปี	2
6. ปัญหาในการประเมินผลโครงการ	
6.1 ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านประเมินผล	8
6.2 ประเมินผลโครงการแล้วไม่ได้นำมาเพื่อปรับปรุงโครงการ	5
6.3 ไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล	5
6.4 ไม่มีเวลาเพื่อดำเนินการ	2
6.5 ขาดวัสดุดำเนินงาน	2

จากตารางที่ 5 พบว่าในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ โรงเรียนส่วนใหญ่ได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงาน สำหรับนโยบายที่กำหนดนั้นคือการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอ การสนับสนุนให้นักเรียนยากจนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคน การส่งเสริมความร่วมมือจากชุมชนและการสนับสนุนกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร สำหรับการจัดโครงการอาหารกลางวันให้บูรณาการกับการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนใช้วิธีการชี้แจงขั้นตอน และแนวทางการบูรณาการโครงการกับการเรียนการสอนสำหรับครูทุกคน

การจัดท้าวัด เพื่อสนับสนุนการสอนให้เกิดการบูรณาการ การจัดให้มีการนิเทศภายใน เกี่ยวกับ
แนวทางการบูรณาการการเรียนการสอน และสนับสนุนงบประมาณเพื่ออำนวยความสะดวกในการสอน

ในรูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวันนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำอาหารขาย และ
ไม่มีกำไรจากการดำเนินการ สำหรับโรงเรียนที่มีกำไรจากการขายได้นำเงินไปจัดท้าวัดดูดย
มาประกอบอาหารสำหรับนักเรียนทุกคน ในการประเมินผลการดำเนินงานนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่
จัดให้มีการประเมินผล โดยประเมินหลังการดำเนินงานแต่ละปี และปัญหาที่ประสบในการประเมิน
ผลโครงการ ไม่มีปัญหาใดที่มีจำนวนโรงเรียนระบุว่าเป็นปัญหาคั้งแต่ร้อยละ 50 ปัญหาที่มีผู้ระบุไว้
สูงสุด (ความถี่ = 8) คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านประเมินผล

ตารางที่ 6 รูปแบบที่นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวัน จากการให้สัมภาษณ์ครูหัวหน้า
โครงการอาหารกลางวัน

สภาพการดำเนินงาน	จำนวน (N = 19)
1. รูปแบบที่นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวัน	
1.1 นักเรียนนำอาหารจากบ้านมารับประทานเอง	12
1.2 โรงเรียนทำอาหารให้นักเรียนรับประทานฟรี	12
1.3 นักเรียนนำอาหารจากบ้านและโรงเรียนทำ อาหารขายเพิ่มเติม	10
1.4 โรงเรียนทำอาหารจานเดียวขาย	5
1.5 ชาวบ้านนำอาหารมาเลี้ยงบางวัน	2
2. บุคคลที่กำหนดคราคาขายเมื่อโรงเรียนมีการขายอาหาร ในโครงการอาหารกลางวัน	
2.1 ครูและนักเรียน	10
2.2 ครู	7
2.3 ผู้บริหารโรงเรียน	2
2.4 คณะกรรมการบริหารโครงการอาหารกลางวัน	2
2.5 ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน	1
2.6 นักเรียน	1

จากตารางที่ 6 พบว่ารูปแบบที่นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวัน สภาพที่ผู้ให้
สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ นักเรียนนำอาหารจากบ้านมารับประทานเอง
โรงเรียนทำอาหารให้นักเรียนรับประทานฟรี และนักเรียนนำมาจากบ้านและโรงเรียนทำอาหาร
ขายเพิ่มเติม สำหรับบุคคลที่กำหนดคราคาขายเมื่อโรงเรียนมีการขายอาหารในโครงการอาหาร
กลางวันคือ ครูและนักเรียน

ตารางที่ 7 การจัดตารางสอนงานบ้าน จากการให้สัมภาษณ์ของครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

ช่วงเวลาที่จัดตารางสอน	จำนวน (N = 19)
ประถมศึกษาปีที่ 3	
11.00 - 12.00 น.	8
10.00 - 11.00 น.	6
09.00 - 10.00 น.	2
13.00 - 14.00 น.	2
14.00 - 15.00 น.	1
ประถมศึกษาปีที่ 4	
11.00 - 12.00 น.	11
10.00 - 11.00 น.	5
13.00 - 14.00 น.	2
14.00 - 15.00 น.	1
ประถมศึกษาปีที่ 5	
11.00 - 12.00 น.	9
10.00 - 11.00 น.	4
09.00 - 10.00 น.	3
13.00 - 14.00 น.	2
14.00 - 15.00 น.	1
ประถมศึกษาปีที่ 6	
11.00 - 12.00 น.	10
10.00 - 11.00 น.	4
09.00 - 10.00 น.	2
13.00 - 14.00 น.	2
14.00 - 15.00 น.	1

จากตารางที่ 7 พบว่าโรงเรียนที่จัดตารางสอนสำหรับการสอนงานบ้านชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 จัดตารางสอนงานบ้านช่วงเวลา 11.00 - 12.00 น. สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 ไม่มีช่วงเวลาใดที่ระบุว่าได้จัดตารางสอนงานบ้านตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป แต่ช่วงเวลาที่ผู้ระบุไว้สูงสุดคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเวลา 11.00 - 12.00 น. (ความถี่ = 8) และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างเวลา 11.00 - 12.00 น. (ความถี่ = 9)

ตารางที่ 8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานบ้านและงานเกษตร จากการใช้สัมภาษณ์
ของครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. การใช้วิธีสอนงานบ้านของครูในเรื่องการประกอบอาหาร ปรุง จัด และการถนอมอาหาร	
1.1 ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม	15
1.2 นักเรียนประกอบอาหาร ครูแนะนำ ควบคุม	15
1.3 ครูให้หลักการและเนื้อหาด้านโภชนาการก่อนให้ นักเรียนลงปฏิบัติ	13
1.4 นักเรียนได้วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน	12
1.5 ครูและนักเรียนกำหนดรายการอาหารร่วมกัน	12
1.6 ครูปฏิบัติให้ดูและอธิบายประกอบ	7
1.7 ครูเป็นผู้กำหนดรายการอาหาร	5
1.8 ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำงานเป็นรายบุคคล	4
1.9 ครูประกอบอาหาร โดยมีนักเรียน เป็นผู้ช่วย	4
1.10 นักเรียน เป็นผู้กำหนดรายการอาหาร	3
1.11 ชุมชนจัดทำ นักเรียนมีส่วนร่วม	2
1.12 นักเรียนประกอบอาหารตามลำพัง	1
2. กิจกรรมที่ครูกำหนดให้นักเรียนทำ เมื่อครูให้นักเรียนปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์	
2.1 ประชุมวางแผนว่าจะปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์อะไร	17
2.2 แบ่งหน้าที่ในการทำงาน	15
2.3 สังเกตการเจริญเติบโตของพืชหรือสัตว์	15
2.4 คำนวณระยะห่างระหว่างต้น ระหว่างแถวของต้นพืช	10
2.5 ฝึกการขยายพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์	10

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)	
2.6	บันทึกและคำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	8
2.7	วัดพื้นที่เพื่อการดำเนินการ	8
2.8	คำนวณพื้นที่เพื่อการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์	7
2.9	บันทึกผลการปฏิบัติงาน	7
2.10	คำนวณจำนวนพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ต่อพื้นที่	6
2.11	บันทึกผลการเจริญเติบโตของพืชหรือสัตว์	6
3.	การดำเนินการของนักเรียน เมื่อได้รับมอบหมายให้ประกอบอาหาร เป็นกลุ่ม	
3.1	กำหนดจุดมุ่งหมายและวางแผนร่วมกัน	16
3.2	เลือกผู้นำ	15
3.3	ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน	15
3.4	ประเมินผลงานร่วมกัน	14
3.5	มีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน	10
4.	ความรับผิดชอบของนักเรียน เมื่อได้รับมอบหมายงาน	
4.1	มีผู้รับผิดชอบมากกว่าร้อยละ 50	18
4.2	มีผู้รับผิดชอบประมาณร้อยละ 50	1

จากตารางที่ 8 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานบ้านและงานเกษตร สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ การประกอบอาหาร ปรุง จัดและถนอมอาหาร ครูใช้วิธีสอนโดยครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำเป็นกลุ่ม นักเรียนประกอบอาหาร ครูแนะนำควบคุม ครูให้หลักการและเนื้อหาด้านโภชนาการก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ นักเรียนได้วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ครูและนักเรียนกำหนดรายการอาหารร่วมกัน เมื่อนักเรียนปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ ครูได้กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนประชุมวางแผนว่าจะปลูกพืชหรือสัตว์เลี้ยงอะไร แบ่งหน้าที่

ในการทำงาน สังเกตการเจริญเติบโตของพืชหรือสัตว์ คำนวณระยะห่างระหว่างต้น ระหว่างแถว
ของต้นพืช และฝึกการขยายพันธุ์พืชหรือสัตว์

สำหรับการดำเนินงานของนักเรียน เมื่อได้รับมอบหมายให้ประกอบอาหาร เป็นกลุ่ม
นักเรียนจะกำหนดจุดมุ่งหมายและวางแผนร่วมกัน จะเลือกผู้นำ ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน มี
การประเมินผลงานร่วมกัน และมีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน ในเรื่องความรับผิดชอบของนักเรียน
เมื่อได้รับมอบหมายงาน โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีนักเรียนมีความรับผิดชอบมากกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 9 ปริมาณผลผลิตการเกษตรที่ใช้ประกอบอาหารกลางวันจำแนกตามแหล่งผลิต จาก
การให้สัมภาษณ์ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
ปริมาณผลผลิตการเกษตรที่ใช้ประกอบอาหารกลางวันจำแนกตามแหล่งผลิต	
ปริมาณผลผลิตของโรงเรียน	
ต่ำกว่าร้อยละ 50	8
ประมาณร้อยละ 50	6
มากกว่าร้อยละ 50	5
ปริมาณผลผลิตของชุมชนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน	
ต่ำกว่าร้อยละ 50	13
ประมาณร้อยละ 50	4
มากกว่าร้อยละ 50	2
ปริมาณผลผลิตจากแหล่งอื่น ๆ คือ ตลาดในชุมชนเทศบาล สุขาภิบาล	
ต่ำกว่าร้อยละ 50	8
ประมาณร้อยละ 50	2
มากกว่าร้อยละ 50	9

จากตารางที่ 9 พบว่าแหล่งที่มาของผลผลิตการเกษตรที่ใช้ในการประกอบอาหารกลางวัน
สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ระบุคือโรงเรียนใช้ผลผลิตการเกษตรของชุมชนที่เป็นที่ตั้งของ
โรงเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 สำหรับผลผลิตของโรงเรียนและผลผลิตจากแหล่งอื่นไม่มีรายการใด
ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุถึงร้อยละ 50 แต่รายการที่มีผู้ระบุสูงสุดคือ ใช้ผลผลิตของโรงเรียนต่ำกว่า
ร้อยละ 50 (ความถี่ = 8) ใช้ผลผลิตจากแหล่งอื่นคือตลาดในชุมชนเทศบาลและสุขาภิบาลมากกว่า
ร้อยละ 50 (ความถี่ = 9)

ตารางที่ 10 การดำเนินงานในขั้นตอนการเตรียมอาหาร และการประกอบอาหาร จากการให้
สัมภาษณ์ของครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดซื้อวัสดุประกอบอาหารในโครงการอาหารกลางวัน	
1.1 ครูผลัด เปลี่ยนกันจัดซื้อ	13
1.2 ครูและนักเรียนช่วยกันจัดซื้อ	7
1.3 ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน	6
1.4 นักเรียนผลัด เปลี่ยนกันจัดซื้อ	2
1.5 ร้านค้านำมาส่ง	1
1.6 ผู้ปกครองจัดซื้อให้	1
2. กิจกรรมของนักเรียนในการประกอบอาหาร	
2.1 การจัดเตรียมส่วนประกอบต่าง ๆ ให้พร้อม เช่น การล้าง หั่น ทำเครื่องปรุง ฯลฯ	19
2.2 ประกอบอาหาร	16
2.3 เลือกและจัดหาภาชนะประกอบอาหาร	13
2.4 กำหนดขั้นตอนการทำงานร่วมกัน	11
2.5 ศึกษาและทำความเข้าใจการทำงานก่อนลงมือดำเนินการ	10
2.6 สรุปผลการดำเนินงาน	8
2.7 ชั่ง ตวง นับ อาหารดิบ	4

จากตารางที่ 10 พบว่าการดำเนินงานในขั้นตอนการเตรียมอาหารและการประกอบอาหาร สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดซื้อวัสดุประกอบอาหารในโครงการอาหารกลางวันคือ ครูผลัดเปลี่ยนกันจัดซื้อ สำหรับการทำกิจกรรมของนักเรียนในการประกอบอาหารคือ การจัดเตรียมส่วนประกอบต่าง ๆ ให้พร้อม เช่น การล้าง หั่น ทำเครื่องปรุง ประกอบอาหาร เลือกและจัดหาภาชนะประกอบอาหาร กำหนดขั้นตอนการทำงานร่วมกัน และศึกษาทำความเข้าใจในการทำงานก่อนลงมือดำเนินการ

ตารางที่ 11 การเก็บล้างภาชนะและ เก็บกวาดทำความสะอาดสถานที่หลังจากรับประทานอาหาร
จากการให้สัมภาษณ์ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. ผู้เก็บและล้างภาชนะ	
1.1 นักเรียนผลัด เปลี่ยนกันทำ	14
1.2 ครูและนักเรียนช่วยกันทำ	5
1.3 ครูผลัด เปลี่ยนกันทำ	4
1.4 กลุ่มนักเรียนยากจนทำ	3
1.5 ภารโรง	2
1.6 ผู้ปกครองนักเรียน	2
2. ผู้เก็บกวาดทำความสะอาดสถานที่หลังจากรับประทานอาหาร เสร็จแล้ว	
2.1 นักเรียนผลัด เปลี่ยนกันทำ	14
2.2 ครูและนักเรียนช่วยกันทำ	3
2.3 กลุ่มนักเรียนยากจนทำ	2
2.4 ครูผลัด เปลี่ยนกันทำ	2
2.5 ภารโรง	1
2.6 ผู้ปกครองนักเรียน	1
2.7 บุคคลที่โรงเรียนจ้าง	1

จากตารางที่ 11 พบว่าการเก็บล้างภาชนะ และ เก็บกวาด ทำความสะอาดสถานที่
หลังจากรับประทานอาหาร สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ ผู้ที่เก็บและ
ล้างภาชนะ และ เก็บกวาดทำความสะอาดสถานที่หลังจากรับประทานอาหาร เสร็จแล้วคือ นักเรียน
ผลัด เปลี่ยนกันทำ

ตารางที่ 12 การสนับสนุนของกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนคือโครงการอาหารกลางวัน
จากการสัมภาษณ์ของครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
การสนับสนุนของกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนคือโครงการอาหารกลางวัน	
สนับสนุน	15
ไม่ได้สนับสนุน	4
วิธีการสนับสนุน	
1. จำหน่ายวัสดุเพื่อการประกอบอาหารให้	12
2. ช่วยรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร	8
3. ให้เงินแก่นักเรียนเพื่อการทำกิจกรรมการเกษตร	3
4. รับซื้ออาหาร ขนม จากการประกอบของนักเรียน	2

จากตารางที่ 12 พบว่าการสนับสนุนของกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนคือโครงการอาหารกลางวัน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ กิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนได้สนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งสนับสนุนโดยจำหน่ายวัสดุเพื่อประกอบอาหารให้

ตารางที่ 13 ปริมาณและคุณค่าของอาหารที่นักเรียนได้รับประทาน จากการให้สัมภาษณ์ของครู
หัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. ปริมาณนักเรียนที่รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์	
1.1 เลือกเป็นมากกว่าร้อยละ 50	12
1.2 เลือกเป็นประมาณร้อยละ 50	6
1.3 เลือกเป็นต่ำกว่าร้อยละ 50	1
2. ปริมาณนักเรียนแต่ละวันที่ได้รับประทานอาหารที่มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่	
2.1 ได้รับประทานอาหารครบมากกว่าร้อยละ 50	10
2.2 ได้รับประทานอาหารครบประมาณร้อยละ 50	4
2.3 ได้รับประทานอาหารครบน้อยกว่าร้อยละ 50	5
3. ความเพียงพอของอาหารที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทุกคน	
3.1 เพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน	11
3.2 เพียงพอสำหรับนักเรียนมากกว่าร้อยละ 50	6
3.3 เพียงพอสำหรับนักเรียนประมาณร้อยละ 50	1
3.4 เพียงพอสำหรับนักเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50	1

จากตารางที่ 13 พบว่าในเรื่องปริมาณและคุณค่าของอาหารที่นักเรียนได้รับประทาน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ระบุไว้คือ นักเรียนมากกว่าร้อยละ 50 รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ในแต่ละวันปริมาณนักเรียนที่ได้รับประทานอาหารที่มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ มากกว่าร้อยละ 50 และโรงเรียนจัดอาหารได้เพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน

ตารางที่ 14 การได้รับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนยากจน จากการให้สัมภาษณ์ของ
ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. จำนวนนักเรียนยากจนที่ได้รับประทานอาหารกลางวัน	
1.1 ได้รับประทานทุกคน	13
1.2 ได้รับประทานมากกว่าร้อยละ 50	4
1.3 ได้รับประทานน้อยกว่าร้อยละ 50	2
2. กิจกรรมสำหรับนักเรียนยากจนที่โรงเรียนจัดอาหารกลางวันให้	
2.1 ให้ทำการเกษตร	10
2.2 ให้ล้างจาน	10
2.3 ให้ทำความสะอาดสถานที่	9
2.4 ให้บริการคักอาหารบริการ/ขาย	8
2.5 ให้ประกอบอาหาร	6
2.6 จัดหาพืชผักมาประกอบอาหาร	4
2.7 ให้รับประทานอาหารฟรีไม่มีอะไรแลกเปลี่ยน	1

จากตารางที่ 14 พบว่าการได้รับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนยากจน สภาพ
ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ นักเรียนยากจนได้รับประทานอาหารกลางวัน
ทุกคน โดยโรงเรียนมีกิจกรรมสำหรับนักเรียนยากจนที่จัดอาหารกลางวันให้คือ ให้ทำการเกษตร
และให้ล้างจาน

ตารางที่ 15 การเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการสำหรับชุมชน จากการใช้สัมภาษณ์ครูหัวหน้า
โครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. การเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการศึกษากับชุมชนของโรงเรียน	
1.1 ชี้แจงผ่านนักเรียน	11
1.2 ชี้แจงเมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง	10
1.3 ชี้แจงผ่านกรรมการศึกษา	6
1.4 เผยแพร่โดยใช้ศูนย์กระจายเสียงของโรงเรียนหรือของหมู่บ้าน	4
1.5 ออกวารสาร/แผ่นปลิว	2
1.6 ผ่านกลุ่มแม่บ้านที่มาช่วยทำ	2
1.7 ครูออกไปเผยแพร่กับประชาชนเป็นกลุ่ม ๆ	1
2. เรื่องที่โรงเรียนเผยแพร่	
2.1 คุณค่าของอาหาร	12
2.2 การถนอมอาหาร	8
2.3 อาหารสำหรับเด็กวัยเรียน	8
2.4 วิธีการปฏิบัติเพื่อรักษาคุณค่าของอาหาร	6
2.5 อาหารสำหรับสตรีมีครรภ์	3
2.6 อาหารสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน (0 - 5 ปี)	3
2.7 การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร	1

จากตารางที่ 15 พบว่าการเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการสำหรับชุมชน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ โรงเรียนส่วนใหญ่ได้เผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการศึกษากับชุมชน ซึ่งมีวิธีการเผยแพร่ โดยชี้แจงผ่านนักเรียน และชี้แจงเมื่อมีการประชุมผู้ปกครอง สำหรับความรู้ที่โรงเรียนเผยแพร่คือ เรื่องคุณค่าของอาหาร

ตารางที่ 16 การเข้าร่วมโครงการอาหารกลางวันของประชาชน จากการสัมภาษณ์ครู
หัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
การเข้าร่วมโครงการอาหารกลางวันของประชาชน	
เข้าร่วม	14
ไม่ได้เข้าร่วม	5
กิจกรรมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	
1. บริจาคเงิน	15
2. ร่วมจัดหาทุนดำเนินโครงการ	9
3. ร่วมประชุมรับทราบการดำเนินการ	8
4. ช่วยประกอบอาหาร	8
5. บริจาควัสดุ - สิ่งของ	8
6. ร่วมเป็นกรรมการ	6
7. ร่วมประชุมวางแผนการดำเนินการ	4
8. ช่วยบริการนักเรียนระหว่างรับประทานอาหาร	4
9. ให้แรงงานเพื่อการเกษตร	3
10. ช่วยจัดซื้ออาหารคาว	2
11. ช่วยเก็บล้างภาชนะ	2
12. สอนนักเรียนเพื่อประกอบอาหาร/ถนอมอาหาร	1
13. ชาวบ้านประกอบอาหารมาเลี้ยงนักเรียนด้วยตนเอง	1

จากตารางที่ 16 พบว่าการเข้าร่วมโครงการอาหารกลางวันของประชาชน สภาพที่
ผู้ให้สัมภาษณ์ ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ โรงเรียนส่วนใหญ่มีประชาชนได้เข้าร่วมใน
โครงการอาหารกลางวัน และเข้าร่วมโครงการโดยวิธีบริจาคเงิน

ตารางที่ 17 กิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตและการถนอมอาหาร เพื่อโครงการอาหารกลางวัน
จากการให้สัมภาษณ์ของครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. กิจกรรมการปลูกพืช	
1.1 พืชต่าง ๆ	15
1.2 หอม	11
1.3 กระเทียม	9
1.4 ถั่วฝักยาว	6
1.5 พริก	4
1.6 แดงกวา	3
1.7 ฟัก	3
1.8 ฟักทอง	2
1.9 มะเขือ	2
1.10 บวบ	2
1.11 มะละกอ	1
1.12 กัลฉ่าย	1
1.13 ข้าวโศด	1
1.14 มะเขือเทศ	1
2. กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์	
2.1 ปลา	15
2.2 ไก่	10
2.3 วัว	2
2.4 หมู	1
2.5 เป็ด	1

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
3. กิจกรรมการถนอมอาหาร	
3.1 การคองผักและผลไม้	14
3.2 ไข่เค็ม	8
3.3 ตากแห้ง พืชผัก	7
3.4 มะขามแช่อิ่ม	3
3.5 น้ำปลาจากปลาร้า	2
3.6 หัวผักกาดเค็ม	1
3.7 มะเขือเทศเชื่อม	1
3.8 เผือกกวน	1

จากตารางที่ 17 พบว่ากิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตและการถนอมอาหารเพื่อโครงการอาหารกลางวัน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ กิจกรรมการปลูกพืช คือปลูกผักต่าง ๆ เช่น ผักกาด คะน้า ฯลฯ ปลูกหอม กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ มีเลี้ยงปลา และเลี้ยงไก่ สำหรับกิจกรรมการถนอมอาหารนั้น มีการคองผักและผลไม้

ตารางที่ 18 การให้การสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน เพื่อให้บูรณาการกับการเรียนการสอน
จากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. การเตรียมผลผลิต	
1.1 สนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ด้านการเกษตร	19
1.2 สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	17
1.3 กำหนดพื้นที่การเกษตร	14
1.4 จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเกษตร	10
1.5 เพาะพันธุ์พืช-สัตว์ให้เด็กไปปลูก-เลี้ยงที่บ้าน	1
2. การเตรียมอาหารและประกอบอาหาร	
2.1 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การประกอบอาหารให้	18
2.2 จัดหาสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกด้าน การประกอบอาหาร	17
2.3 จัดหาวัตถุดิบเพื่อประกอบอาหารให้เพียงพอ	15
2.4 ปรับ เวลาสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ อาหารกลางวัน	13
2.5 จัดหาครูที่มีความรู้ด้านโภชนาการ รับผิดชอบโครงการ	12
2.6 จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการในชุมชน ให้การช่วยเหลือ	5
3. การรับประทานอาหารและการเก็บล้าง	
3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนรับผิดชอบในการเก็บล้าง	17
3.2 จัดสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการรับประทานอาหาร	15
3.3 จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่ง น้ำดื่ม น้ำใช้	15
3.4 จัดกลุ่มนักเรียนบริการมีหัวหน้ารับผิดชอบ	15

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
3.5 โรงเรียนจัดท้าวัดสุดสำหรับการรับประทานอาหารเช้า เช่น จาน ช้อน	15
3.6 จัดครูให้การแนะนำการรู้จักใช้ช้อนกลางใน การรับประทานอาหารเช้า	11
4. การจัดซื้อ การขาย และการจัดกิจกรรมสหกรณ์	
4.1 จัดครูผลิต เปลี่ยนกันจัดซื้อวัตถุดิบ และขายอาหาร	15
4.2 จัดท้าวัดสุดเพื่อการจัดทำบัญชี รับจ่าย	15
4.3 จัดหาสถานที่จัดกิจกรรมสหกรณ์ที่เหมาะสม	14
4.4 ให้ความรู้ด้านการจัดซื้ออาหารดิบ	12
4.5 กำหนดแนวทางการบริหารสหกรณ์ให้สอดคล้องกับ แนวทางโครงการอาหารกลางวัน	12
4.6 ให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีรับ - จ่าย	10
4.7 จัดหาบุคลากรภายนอกผลิต เปลี่ยนกันจัดซื้อและขายอาหาร	1
5. การถนอมอาหาร	
5.1 จัดบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถด้านการถนอมอาหาร ให้สอนนักเรียน	13
5.2 ให้ความรู้ด้านการถนอมอาหารกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	9
5.3 เผยแพร่ผลงานด้านการถนอมอาหารตามวาระและ โอกาสที่เหมาะสม	9
5.4 จัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อวัตถุดิบ เพื่อการถนอมอาหาร	8

จากตารางที่ 18 พบว่าการให้การสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน เพื่อให้บูรณาการกับการเรียนการสอนสภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ การเตรียมผลผลิตโรงเรียนได้สนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ด้านการเกษตร สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ กำหนดพื้นที่ด้านการเกษตรและจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเกษตร ในการเตรียมอาหารและประกอบอาหารโรงเรียนได้จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การประกอบอาหารให้ จัดหาสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกด้านการประกอบอาหาร จัดหาวัตถุดิบ เพื่อประกอบอาหารให้เพียงพอ ปรับเวลาสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน และจัดหาครูที่มีความรู้ด้านโภชนาการ รับผิดชอบโครงการ ในการรับประทานอาหารและเก็บล้าง โรงเรียนได้ให้การสนับสนุนโดยการแบ่งกลุ่มนักเรียนรับผิดชอบในการเก็บล้าง จัดสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการรับประทานอาหาร โรงเรียนได้จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่ง น้ำดื่ม น้ำใช้ จัดกลุ่มนักเรียนบริการ มีหัวหน้ารับผิดชอบ จัดหาวัสดุสำหรับการรับประทานอาหาร เช่น จาน ช้อน และจัดครูให้การแนะนำการรู้จักใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหาร ในการจัดซื้อ การขายและการจัดกิจกรรมสหกรณ์ โรงเรียนได้จัดครูผลัดเปลี่ยนกันจัดซื้อวัตถุดิบ และขายอาหาร จัดหาวัสดุเพื่อการจัดทำบัญชีรับจ่าย จัดหาสถานที่ จัดกิจกรรมสหกรณ์ที่เหมาะสม ให้ความรู้ด้านการจัดซื้ออาหารดิบ กำหนดแนวทางการบริหารสหกรณ์ให้สอดคล้องกับแนวทางโครงการอาหารกลางวัน และให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย และในการถนอมอาหารโรงเรียนได้จัดบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถด้านการถนอมอาหารให้สอนนักเรียน

ตารางที่ 19 การสนับสนุนของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า จากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
แนวทางของโรงเรียนในการสนับสนุนให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า	
1. ให้ความรู้ด้านโภชนาการสำหรับนักเรียน	19
2. ส่งเสริมผลผลิตในโรงเรียน	15
3. การกำหนดรายการอาหารโดยคำนึงถึงคุณค่าของอาหาร	15
4. การประกอบอาหารให้ เน้นการรักษาคุณค่าของอาหาร	14
5. ส่งเสริมและขอรับการสนับสนุนผลผลิตจากชุมชน	10
6. โรงเรียนได้รณรงค์การสร้างค่านิยมในการบริโภคที่ถูกต้อง	8

จากตารางที่ 19 พบว่าการสนับสนุนของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือโรงเรียนให้ความรู้ด้านโภชนาการสำหรับนักเรียน ส่งเสริมผลผลิตในโรงเรียน การกำหนดรายการอาหารโดยคำนึงถึงคุณค่าของอาหาร การประกอบอาหาร ให้ เน้นการรักษาคุณค่าของอาหาร และขอรับการสนับสนุนผลผลิตจากชุมชน

ตารางที่ 20 กิจกรรมที่โรงเรียนกำหนดเพื่อช่วยเหลือนักเรียนยากจนให้มีโอกาสรับประทานอาหารกลางวัน จากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
การกำหนดความช่วยเหลือให้นักเรียนยากจนให้มีโอกาสได้รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน	
1. ให้ช่วยงานในโครงการ เช่น ล้างจาน ทำความสะอาด	16
2. จัดกิจกรรมการเกษตร เช่น จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้	12
3. หาผู้มีจิตศรัทธา เพื่ออุปการะเด็กยากจน	11
4. จัดกลุ่มผู้ปกครองผลัดเปลี่ยนกันเลี้ยงเด็ก	4
5. ตั้งกองทุนสงเคราะห์เด็กยากจน	3

จากตารางที่ 20 พบว่าการกำหนดความช่วยเหลือให้นักเรียนยากจนให้มีโอกาสได้รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ การให้นักเรียนยากจนช่วยงานในโครงการ เช่น ล้างจาน ทำความสะอาด โรงเรียนจัดกิจกรรมการเกษตร เช่น จัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ให้ และหาผู้มีจิตศรัทธาเพื่ออุปการะเด็กยากจน

ตารางที่ 21 การจัดกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร จากการทำสัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
การกำหนดกิจกรรม เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารกลางวัน	
1. ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนด้านสุขนิสัยในการรับประทานอาหาร	19
2. จัดอำนวยความสะดวกน้ำดื่ม - น้ำใช้	18
3. ให้ครูผลัดเปลี่ยนกันดูแลนักเรียนระหว่างรับประทานอาหาร	16
4. เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ด้านสุขนิสัยในการรับประทานอาหารที่ดี	4
5. จัดสัปดาห์รณรงค์สุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร	2

จากตารางที่ 21 พบว่าการกำหนดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารกลางวัน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแคร์ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ โรงเรียนให้การสนับสนุนโดยการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนด้านสุขนิสัยในการรับประทานอาหาร การจัดอำนวยความสะดวกน้ำดื่ม น้ำใช้ การให้ครูผลัดเปลี่ยนกันดูแลนักเรียน ระหว่างรับประทานอาหาร

ตารางที่ 22 การสนับสนุนของโรงเรียนในกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการต่อชุมชน
จากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
การสนับสนุนกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการสำหรับชุมชน ของโรงเรียน	
1. จัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์	14
2. บุคลากรในโรงเรียนวางแผนด้านการเผยแพร่ร่วมกัน	9
3. อำนวยความสะดวกเรื่องเวลาเพื่อการเผยแพร่	8
4. จัดหาเครื่องใช้ในการเผยแพร่ เช่น กระดาษ เครื่องพิมพ์	5
5. จัดงบประมาณสนับสนุนการเผยแพร่ด้านการโภชนาการ	4

จากตารางที่ 22 พบว่าการสนับสนุนกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการ
สำหรับชุมชน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่วัยละ 50 ขึ้นไป ระบุว่าคือ โรงเรียนได้จัดกิจกรรม
ให้ความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 23 ความต้องการการสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันจากชุมชน จากการให้สัมภาษณ์
ของผู้บริหารโรงเรียน

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
ความต้องการการสนับสนุนจากชุมชนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน	
ต้องการ	17
ไม่ต้องการ เพราะโรงเรียนสามารถดำเนินการเองได้	2
ความต้องการที่โรงเรียนต้องการมากที่สุด	
งบประมาณ	15
ความคิด	3
แรงงาน	1

จากตารางที่ 23 พบว่าความต้องการการสนับสนุนจากชุมชนเพื่อโครงการอาหาร
กลางวัน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องการ
ความสนับสนุนจากชุมชน เพื่อโครงการอาหารกลางวัน และความต้องการที่โรงเรียนต้องการ
มากที่สุดคือ งบประมาณ

ตารางที่ 24 การรับทราบของประธานกรรมการศึกษาคู่การดำเนินการโครงการอาหารกลางวัน
ของโรงเรียน จากการให้สัมภาษณ์ของประธานกรรมการศึกษา

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
การรับทราบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน	
ทราบ	19
วิธีการรับทราบ	
1. โรงเรียนเชิญประชุมและชี้แจง	17
2. ทราบจากนักเรียนในปกครอง	4
3. เป็นกรรมการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน	1
4. โรงเรียนแจ้งให้ทราบโดยเอกสาร	1
5. ทราบจากการแจ้งผ่านศูนย์กระจายเสียงของโรงเรียน	1
6. โรงเรียนเล่าให้ฟังอย่างไม่เป็นทางการ	1

จากตารางที่ 24 พบว่าการรับทราบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของ
โรงเรียน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ ประธานกรรมการศึกษา
ทราบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน และทราบโดยวิธีที่โรงเรียนเชิญ
ประชุมและชี้แจง

ตารางที่ 25 การรับทราบเรื่องโภชนาการของบุคคลในชุมชน จากการเผยแพร่ของโรงเรียน
จากการให้สัมภาษณ์ของประธานกรรมการศึกษา

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
1. การรับทราบเรื่องโภชนาการของบุคคลในชุมชนจากการเผยแพร่ ของโรงเรียน	
ทราบ	16
ไม่ทราบ	3
วิธีที่ได้รับทราบ	
1.1 โรงเรียนเชิญประชุมชี้แจง	14
1.2 โรงเรียนเผยแพร่โดยให้นักเรียนไปชี้แจง	2
1.3 โรงเรียนเผยแพร่โดยใช้ศูนย์กระจายเสียงของโรงเรียน	1
ความสนใจของประชาชนในชุมชนต่อการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน	
1.4 ให้ความสนใจมาก	10
1.5 ให้ความสนใจปานกลาง	5
1.6 ให้ความสนใจน้อย	1
2. เรื่องที่โรงเรียนเผยแพร่	
2.1 คุณค่าของอาหาร	12
2.2 อาหารสำหรับเด็กในวัยเรียน	4

จากตารางที่ 25 พบว่าการรับทราบเรื่องโภชนาการของบุคคลในชุมชนจากการเผยแพร่ของโรงเรียน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุว่าคือ บุคคลในชุมชนเคยรับทราบเรื่องโภชนาการจากการเผยแพร่ของโรงเรียน วิธีที่ได้รับทราบก็โดยโรงเรียนเชิญประชุมชี้แจง และประชาชนได้ให้ความสนใจมากต่อการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน สำหรับความรู้ที่โรงเรียนเผยแพร่คือ เรื่องคุณค่าของอาหาร

ตารางที่ 26 การให้การสนับสนุนของชุมชนต่อโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน จาก
การให้สัมภาษณ์ของประธานกรรมการศึกษา

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
การให้การสนับสนุนของชุมชนต่อโครงการอาหารกลางวัน	
สนับสนุน	18
ไม่สนับสนุน	1
วิธีการสนับสนุนของชุมชน	
1. สนับสนุนให้นักเรียนนำอาหารไปรับประทานที่โรงเรียน	18
2. ร่วมประชุม	15
3. บริจาคเงิน	13
4. ช่วยจัดหาทุนดำเนินการ	11
5. บริจาควัสดุสิ่งของ	10
6. ร่วมวางแผนดำเนินการ	8
7. ช่วยประกอบอาหาร	7
8. ร่วมเป็นกรรมการ	4
9. ช่วยทำการเกษตร	4

จากตารางที่ 26 พบว่าการให้การสนับสนุนของชุมชนต่อโครงการอาหารกลางวัน
สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุว่าคือ ชุมชนส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนโครงการ
อาหารกลางวันของโรงเรียนโดยวิธีสนับสนุนให้นักเรียนนำอาหารไปรับประทานที่โรงเรียน ร่วม
ประชุม บริจาคเงิน ช่วยจัดหาทุนดำเนินการและบริจาควัสดุสิ่งของ

ตารางที่ 27 ความต้องการของชุมชนที่จะให้โรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน
จากการให้สัมภาษณ์ของประธานกรรมการศึกษา

สภาพความต้องการ	จำนวน (N = 19)
ความต้องการของชุมชนที่จะให้โรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวัน	
ต้องการ	19
เหตุผลที่ต้องการ	
1. นักเรียนมีโอกาสได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า	12
2. เป็นการลดภาระของผู้ปกครองในการจัดอาหารกลางวัน	9
3. ส่งเสริมสุขภาพพลานามัย เด็กนักเรียน	5
4. ช่วยนักเรียนยากจนได้รับประทานอาหารกลางวัน	2

จากตารางที่ 27 พบว่าความต้องการของชุมชนที่จะให้โรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวัน สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่วัยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ ชุมชนส่วนใหญ่ของโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวัน โดยมีเหตุผลว่า นักเรียนมีโอกาสได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่า

ตารางที่ 28 การดำเนินโครงการอาหารกลางวันที่โรงเรียนดำเนินการได้เหมาะสมแล้ว และ
ที่ต้องปรับปรุง จากการให้สัมภาษณ์ของประธานกรรมการศึกษา

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
การดำเนินงานที่เหมาะสมแล้ว	
1. ให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน	10
2. โรงเรียนจัดทำอาหารเพิ่ม เดิมบางวัน	9
3. โรงเรียนได้ฝึกให้นักเรียนปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์	6
4. โรงเรียนให้โอกาสชาวบ้าน เข้ามาช่วยงานในโครงการ	2
5. โรงเรียนจัดอาหารให้นักเรียนรับประทานได้อย่างเพียงพอ	1
6. นักเรียนได้มีโอกาสรับประทานอาหารที่มีคุณค่า	1
7. นักเรียนมีโอกาสฝึกการประกอบอาหาร	1
8. นักเรียนยากจนมีโอกาสรับประทานอาหารกลางวัน	1
9. การกำหนดการจัดทำอาหารชัดเจน	1
10. โรงเรียนแจ้งรายรับ-รายจ่ายให้ผู้ปกครองทราบ	1
11. กิจกรรมสหกรณ์ของโรงเรียนช่วยสนับสนุนโครงการ อาหารกลางวัน	1
12. นักเรียนได้ฝึกความเป็นระเบียบ-ความสะอาด	1
การดำเนินงานที่ต้องแก้ไขปรับปรุง	
1. กรรมการศึกษาควรมีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการ อาหารกลางวันมากกว่านี้	4
2. จัดทางงบประมาณดำเนินการเพิ่มเติม	3
3. จัดหาที่นั่งรับประทานอาหารให้เหมาะสม	2
4. จัดหาน้ำดื่ม-น้ำใช้ให้เพียงพอ	1
5. ให้โอกาสประชาชนในเขตบริการโรงเรียนเข้าร่วม กิจกรรมให้มาก	1

ตารางที่ 28 (ต่อ)

การดำเนินการ	จำนวน (N = 19)
6. จัดตั้งกองทุนช่วยนักเรียนยากจน	1
7. ควรจัดหาอุปกรณ์ประกอบอาหารให้เพียงพอ	1
8. โรงเรียนควรจัดทำอาหารเพิ่มเติมทุกวัน	1
9. โรงเรียนควรจัดหาพื้นที่เกษตรเพิ่มเติม	1
10. โรงเรียนควรจัดทำรั้วป้องกันสัตว์รบกวนพืชผัก	1

จากตารางที่ 28 พบว่าในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนดำเนินการที่เหมาะสมแล้ว สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไประบุคือ การให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน ส่วนการดำเนินงานที่ต้องแก้ไขปรับปรุงไม่มีรายการใดที่ได้ระบุว่าต้องแก้ไขปรับปรุงเกินร้อยละ 50 รายการที่ระบุไว้สูงสุด คือ กรรมการศึกษาควรมีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการอาหารกลางวันมากกว่านี้ (ความถี่ = 4)

ตารางที่ 29 สภาพปัญหาและอุปสรรคของชุมชนต่อการรับทราบข่าวสารด้านโภชนาการ และข้อเสนอแนะที่โรงเรียนควรแก้ไข เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการจากการสัมภาษณ์ประธานกรรมการศึกษา

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน (N = 19)
1. ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนต่อการรับทราบข่าวสารด้านโภชนาการ	
1. ชาวบ้านไม่ค่อยอยู่ประจำถิ่นไปรับจ้างที่อื่น	3
2. ชาวบ้านต้องประกอบอาชีพ จึงไม่มีเวลาสนใจข่าวสาร	3
3. โรงเรียนไม่มีอุปกรณ์การสื่อสาร เช่น หอกระจายข่าว	1
4. พื้นฐานการศึกษาของประชาชนค่อนข้างต่ำยากต่อ ความเข้าใจการสื่อสาร	1
2. ข้อเสนอแนะที่โรงเรียนควรแก้ไข	
1. ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสาร	4
2. เพิ่มจำนวนครั้งการพบปะประชาชน	2

จากตารางที่ 29 พบว่าไม่มีปัญหาและอุปสรรคของชุมชนต่อการรับทราบข่าวสารด้านโภชนาการ และข้อเสนอแนะที่โรงเรียนควรแก้ไขที่มีผู้ระบุไว้เกินร้อยละ 50 ปัญหาที่ระบุไว้สูงสุดคือ ชาวบ้านไม่ค่อยอยู่ประจำถิ่น ไปรับจ้างที่อื่น (ความถี่ = 3) และข้อเสนอแนะที่ระบุไว้สูงสุดคือ โรงเรียนควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสาร (ความถี่ = 4)

ตารางที่ 30 สภาพปัญหาและอุปสรรคของชุมชนต่อการให้การสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน และข้อเสนอแนะที่โรงเรียนควรแก้ไข เพื่อให้ชุมชน เข้ามานับสนับสนุนโครงการ จากการให้สัมภาษณ์ของประธานกรรมการศึกษา

ปัญหาและข้อ เสนอแนะ	จำนวน (N = 19)
1. ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนต่อการให้การสนับสนุน โครงการอาหารกลางวัน	
1. ชาวบ้านมีฐานะยากจน	6
2. ชาวบ้านไม่ค่อยจะอยู่ในหมู่บ้านไปรับจ้างต่างถิ่น	4
3. ประชาชนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของโครงการ	1
2. ข้อเสนอแนะที่โรงเรียนควรแก้ไข	
1. ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนทุกรูปแบบ	6
2. โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนให้มากยิ่งขึ้น	4
3. การขอความสนับสนุนควรทำในวาระและโอกาสที่เหมาะสม	1

จากตารางที่ 30 พบว่าไม่มีปัญหาและอุปสรรคของชุมชนต่อการให้การสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน และข้อเสนอแนะที่โรงเรียนควรแก้ไขที่มีผู้ระบุไว้เกินร้อยละ 50 ปัญหาที่มีผู้ระบุได้สูงสุด ได้แก่ ชาวบ้านมีฐานะยากจน (ความถี่ = 6) และข้อเสนอแนะที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ โรงเรียนควรชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนทุกรูปแบบ (ความถี่ = 6)

ตารางที่ 31 การช่วยเหลือโครงการอาหารกลางวันของบุคคลในชุมชน จากการให้สัมภาษณ์
ของประธานกรรมการศึกษา

กิจกรรมที่ให้การช่วยเหลือ	ทุกวัน	สัปดาห์ ละครั้ง	เดือน ละครั้ง	ภาค เรียน ละ ครั้ง	ไม่ กำหนด แน่นอน
กรรมการศึกษา					
1. ร่วมประชุมและวางแผนการดำเนินการ				/	
2. ช่วยหาทุนดำเนินการ				/	
3. บริจาคเงิน สิ่งของ					/
4. จัดทอดผ้าป่าเพื่ออาหารกลางวัน					/
กลุ่มเยาวชน					
1. ช่วยประกอบอาหาร				/	
2. ช่วยพัฒนาการ เกษตร โรงเรียน			/		
กลุ่มแม่บ้าน					
1. นำอาหารไปเลี้ยงนักเรียน					/
2. ช่วยประกอบอาหาร					/
3. บริจาคเงิน สิ่งของ					/
ผู้ปกครองนักเรียน					
1. จัดทำอาหารเลี้ยงนักเรียน			/	/	
2. ร่วมประกอบอาหาร	/			/	/
3. ร่วมบริจาคเงิน วัสดุ สิ่งของ				/	/
4. ร่วมประชุมรับทราบการดำเนินการ					/
พระสงฆ์					
1. ให้การสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องครัว					/
2. ร่วมประชุมวางแผนดำเนินการ				/	
3. ให้การสนับสนุนวัสดุดำเนินการ					/
4. จัดเทศน์มหาชาติหาเงินสมทบ					/

จากตารางที่ 31 พบว่าการช่วยเหลือโครงการอาหารกลางวันของบุคคลในชุมชน มีกิจกรรมที่ให้การช่วยเหลือดังนี้

กรรมการศึกษา ให้การช่วยเหลือ 4 กิจกรรม คือร่วมประชุมและวางแผนการดำเนินการ ช่วยหาทุนดำเนินการ บริจาคเงินและสิ่งของ จัดทอดผ้าป่าเพื่ออาหารกลางวัน

กลุ่มเยาวชน ให้การช่วยเหลือ 2 กิจกรรม คือช่วยประกอบอาหาร และช่วยพัฒนา การเกษตรโรงเรียน

กลุ่มแม่บ้าน ให้การช่วยเหลือ 3 กิจกรรมคือ นำอาหารไปเลี้ยงนักเรียน ช่วยประกอบ อาหาร บริจาคเงินและสิ่งของ

ผู้ปกครองนักเรียน ให้การช่วยเหลือ 4 กิจกรรม คือ จัดทำอาหารเลี้ยงนักเรียน ร่วมประกอบอาหาร บริจาคเงิน วัสดุ สิ่งของ และร่วมประชุมรับทราบการดำเนินการ

สำหรับกำหนดการให้ความช่วยเหลือนั้น ปรากฏว่ามีกำหนดการที่ไม่แน่นอนมากที่สุด

ตารางที่ 32 ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
และครูผู้สอน

ลักษณะปัญหา	ผู้ตอบ		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1. ในโรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอเพื่อดำเนินการ	12	9	21
2. โรงเรียนมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ	12	9	21
3. ผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะยากจน	10	9	19
4. ที่นั่งรับประทานอาหารไม่เพียงพอ	14	4	18
5. ลักษณะนิสัยการรับประทานอาหารนักเรียนไม่เปลี่ยนแปลง เช่น ไม่ใช้ช้อนตักอาหารรับประทานอาหารหกเลอะเทอะ	5	12	17
6. โรงเรียนจัดหาวัตถุดิบได้ไม่เพียงพอ เพราะแหล่งอาหาร ที่ซื้อห่างไกลโรงเรียน	8	9	17
7. ไม่มีที่นั่งรับประทานอาหารที่เหมาะสม เช่น โรงอาหาร	8	7	15
8. ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจโครงการเท่าที่ควร	6	9	15
9. ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ความร่วมมือกับโรงเรียน	12	3	15
10. ไม่มีสถานที่ล้างภาชนะ เป็นสัดส่วน	9	5	14
11. โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการเกษตร	10	4	14
12. วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบอาหารไม่เพียงพอ	10	2	12
13. ไม่มีวัตถุดิบเพื่อการถนอมอาหาร	6	6	12
14. โรงเรียนมีครูสำหรับช่วยดูแลรับผิดชอบไม่เพียงพอ	5	7	12
15. ประชาชนปล่อยสัตว์ เลี้ยง เข้ามารบกวนพืชผัก	7	4	11
16. นักเรียนมีนิสัยบริโภคอาหารที่ผิด ๆ	7	3	10
17. จำนวนเด็กยากจนมีมากเกินไป	9	1	10
18. ไม่มีสถานที่ตาก-เก็บภาชนะ	7	3	10
19. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาหาร	5	3	8
20. ภาชนะใส่อาหารไม่เพียงพอ	8	-	8

ลักษณะปัญหา	ผู้ตอบ		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
21. ไม่มีครูเพียงพอต่อการจัดการคือ การขาย การชั่ง การจัดทำบัญชี	7	1	8
22. ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้าน การถนอมอาหาร	4	3	7
23. การจัดตารางสอนไม่สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการอาหารกลางวัน	7	-	7
24. ครูมีความรู้ความสามารถด้านการประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ	6	-	6
25. ขาดน้ำที่ใช้ล้างภาชนะอย่างเพียงพอ	4	1	5
26. นักเรียนยากจนไม่ยอมรับความช่วยเหลือ และไม่ยอมทำงานตามที่โรงเรียนกำหนด	4	-	4
27. กิจกรรมสหกรณ์เน้นการหากำไรมากเกินไป	3	-	3

จากตารางที่ 32 พบว่า ลักษณะปัญหาการดำเนินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ระบุไว้คือ โรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอเพื่อการดำเนินการ โรงเรียนมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ และผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะยากจน

สำหรับสภาพปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนปรากฏตามตารางที่ 33

ตารางที่ ๑๑ สภาพปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ จากการศึกษาผู้บริหารโรงเรียน

ลักษณะของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะ เพื่อการแก้ไขต่อไป
1. การเตรียมผลผลิต		
1.1 โรงเรียนมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> - เจาะน้ำบาดาล - ขุดใช้แหล่งน้ำสาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดหาแหล่งน้ำ เพิ่มเติม
1.2 โรงเรียนมีพื้นที่การเกษตรไม่เพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> - ปลูกเฉพาะพืชตามฤดูกาลเท่านั้น - ให้นักเรียนปลูกพืชที่บ้าน - ทำนาก่อนพื้นที่โรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรสนับสนุนงบประมาณกรมการสวน เกษตร - ควรจัดสรรภารโรงให้
1.3 โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - พาครูไปดูการเกษตรตัวอย่าง - ยืมครูมาจากโรงเรียนอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดสรรงบประมาณทำรางวัลวิทยานิพนธ์
1.4 ประชาชนปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้ามาบริเวณพืชผัก	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับเจ้าของสัตว์เลี้ยง - กัน/ทำรั้วพื้นที่เกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม
2. การเตรียมอาหาร/ประกอบอาหาร		
2.1 วัสดุ-อุปกรณ์ในการประกอบอาหารไม่เพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> - ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
2.2 การจัดตารางสอนไม่สอดคล้องกับกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน	- ปรับเวลาการสอนงาบ้านในช่วงเวลา 10.00 - 12.00 น.	
2.3 ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาหาร	- ให้โอกาสบุคลากรไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม - ใ้บุคลากรไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ	- ควรจัดฝึกอบรมครูเจ้าหน้าที่โครงการทุก ๆ ปี
3. การรับประทานอาหารและการฝึกสุนัขสายที่ตีในการรับประทานอาหาร	- ให้นักเรียนรับประทานอาหารตามรั่มไม่	- ควรจัดสร้างงบประมาณอาคาร เอนกประสงค์ให้
3.1 ไม่มีที่นั่งรับประทานอาหารที่เหมาะสม เช่น โรงอาหาร	- จัดทำโต๊ะ-ม้านั่งรับประทานอาหารเพิ่มเติม	- ควรจัดสรรโต๊ะ-ม้านั่งรับประทานอาหารให้
3.2 ที่นั่งรับประทานอาหารไม่เพียงพอ	- ให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหารในชั้นเรียน	
3.3 ภาชนะใส่อาหารไม่เพียงพอ	- ให้นักเรียนนำภาชนะมาจากบ้าน	- ควรจัดสร้างงบประมาณเพื่อซื้ออุปกรณ์-ภาชนะให้เพียงพอ

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
<p>3.4 ลักษณะนิสัยการรับประทานอาหาร</p> <p> นักเรียนไม่เปลี่ยนแปลง เช่น ไม้ใช้</p> <p> ช้อนตักอาหาร รับประทานอาหาร</p> <p> หกเลอะเทอะ</p> <p>4. การเก็บและล้าง</p> <p>4.1 ไม่มีสถานที่ล้างภาชนะ เป็นสัดส่วน</p> <p>4.2 ไม่มีสถานที่ตาก-เก็บภาชนะ</p> <p>4.3 ขาดน้ำที่ใช้ล้างภาชนะอย่างเพียงพอ</p> <p>5. การจัดการ (การขาย การซื้อ การจัดทำบัญชี</p> <p> กิจกรรมสหกรณ์)</p> <p>5.1 ไม่มีครูเพียงพอในการจัดการ</p> <p>5.2 บุคลากรภายนอกไม่มีเวลาให้</p> <p> การช่วยเหลือ</p>	<p> - จัดให้นักเรียนรับประทานอาหารเป็นกลุ่ม ๆ</p> <p> สะดวกต่อการควบคุม</p> <p> - จัดครูควบคุมดูแล</p> <p> - จัดทำที่ล้างภาชนะ</p> <p> - จัดทำชั้นตาก-เก็บภาชนะ</p> <p> - เจาะน้ำบาดาล</p> <p> - บุคลากรระมัดระวังให้ลึกมากกว่าเดิม</p> <p> - จัดนักนักเรียนช่วยดำเนินการ</p> <p> - ประชุม/ทำความเข้าใจบุคลากร</p> <p> ภายในเพื่อให้ช่วยดำเนินการ</p>	<p> - จัดสรร/บรรจุ แต่งตั้งครูในอัตราว่างให้รวดเร็ว</p> <p> ขึ้นกว่าเดิม</p> <p> - ควรจัดสัมมนาผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน</p>

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
<p>5.3 กิจกรรมสหกรณ์เน้นการจัดหากำไรมากเกินไป</p>	<p>- ชี้แจงทำความเข้าใจบุคลากรที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>- ความสำเร็จของโครงการแก้ไขต่อไป</p>
<p>6. การถนอมอาหาร</p>	<p>- จัดหาวัตถุดิบในท้องถิ่นมาฝึกการถนอมอาหาร</p>	<p>- ความสำเร็จของโครงการแก้ไขต่อไป</p>
<p>6.1 ไม่มีวัตถุดิบเพื่อถนอมอาหาร</p>	<p>- ให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ</p>	<p>- ความสำเร็จของโครงการแก้ไขต่อไป</p>
<p>6.2 ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการถนอมอาหาร</p>	<p>- ให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ</p>	<p>- ความสำเร็จของโครงการแก้ไขต่อไป</p>
<p>7. การให้นักเรียนรับประทานอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอ</p>	<p>- ให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ</p>	<p>- ความสำเร็จของโครงการแก้ไขต่อไป</p>
<p>7.1 โรงเรียนจัดหาวัตถุดิบได้ไม่เพียงพอและแหล่งอาหารที่ซื้อต่างไกลโรงเรียน</p>	<p>- ขอความร่วมมือจากชุมชนเรื่องวัตถุดิบ</p> <p>- ขอความร่วมมือจากชุมชนในเรื่องเงิน</p> <p>- แก้ไขปรับปรุงการเกษตรของโรงเรียน</p>	<p>- ความสำเร็จของโครงการแก้ไขต่อไป</p>
<p>7.2 นักเรียนมีนิสัยในการบริโภคที่ผิด ๆ</p>	<p>- ให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ</p>	<p>- ความสำเร็จของโครงการแก้ไขต่อไป</p>

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
8. การช่วย เหลือนัก เรียนขาดแคลน ให้ได้รับประทานอาหารกลางวัน		
8.1 จำนวนเด็กยากจนมีมากเกินไป	- ขอความอนุเคราะห์จากวัดให้แบ่งภาระ การช่วยเหลือนักเรียนยากจน	- ควรสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนอาหารกลางวัน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนยากจน
8.2 เด็กยากจนไม่ยอมรับการช่วยเหลือ และไม่ยอมทำงานตามโรงเรียน กำหนด	- ขอมอบหมายงานให้ทำ	- ควรส่งเสริมและให้ความสำคัญการแนะแนวใน โรงเรียนเรียนประณตศึกษาให้มากกว่านี้
9. การเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการ สำหรับชุมชน	- ชี้แจงทำความเข้าใจ	
9.1 ครูมีความรู้ความสามารถด้าน การประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ	- ให้กำลังใจ	
9.2 ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจ เท่าที่ควร	- ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจ ผู้เกี่ยวข้อง	- การเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการน่าจะเป็นหน้าที่ ของหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย เช่น สาธารณสุขอำเภอ ควรมีการจัดฝึกอบรมประชาชนหรือพิมพ์เอกสาร เผยแพร่ให้ทั่วถึง

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
<p>10. การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการ</p> <p>10.1 ผู้ปกครองมีฐานะยากจน</p> <p>10.2 ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของโครงการอาหารกลางวัน</p> <p>10.3 ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ความร่วมมือกับโรงเรียน</p>	<p>- ขอความร่วมมือช่วยเหลือจากองค์กรหรือหน่วยงานอื่น</p> <p>- ประชาสัมพันธ์ชี้แนะคุณค่าของโครงการอาหารกลางวันให้ผู้ปกครองทราบ</p> <p>- มอบหน้าที่ให้ครู-นักเรียนรู้ร่วมกันรับผิดชอบ</p>	<p>- เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชุมประชาชนควรจะได้มีโอกาสชี้แจงทำความเข้าใจโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนด้วย</p>

จากตารางที่ 33 พบว่าลักษณะปัญหาที่ผู้บริหารระบุ เป็นปัญหามาจากสภาพแวดล้อม
ปัจจัย และกระบวนการคือ

สภาพแวดล้อม มีปัญหาเรื่องแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อการชำระล้างภาชนะ
พื้นที่ไม่เพียงพอต่อการเกษตร ประชาชนไม่ให้ความสนใจโครงการเท่าที่ควร

ปัจจัยในการดำเนินโครงการ มีปัญหาด้านบุคลากรในโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
หรือบุคลากรที่มีอยู่แล้ว ไม่มีความรู้ความสามารถด้านการเกษตร การประกอบอาหาร การถนอม
อาหาร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ปัญหาด้านอุปกรณ์-วัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อการดำเนินโครงการ
ไม่เพียงพอ วัสดุดีเพื่อการประกอบอาหารและการถนอมอาหารไม่เพียงพอ นักเรียนมีลักษณะ
นิสัยที่ผิด ๆ ในการรับประทานอาหาร จำนวนเด็กยากจนมีมาก

กระบวนการดำเนินการ มีปัญหาด้านการจัดการ เช่น การควบคุมดูแล การจัดการวาง
สอนที่ไม่สอดคล้องกับโครงการอาหารกลางวัน

สำหรับวิธีการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ เพื่อการแก้ไขต่อไปนั้น ผู้บริหารได้ระบุว่า
ได้แก้ปัญหาโดยการแก้ไขแนวทางการดำเนินงาน เช่น ทาแหล่งน้ำเพิ่มเติม ให้นักเรียนปลูกพืชผัก
ที่บ้าน ประสานงานกับชุมชน พัฒนาครู จัดครูควบคุมดูแล และข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการต่อไป
เป็นข้อเสนอแนะ เพื่อให้จัดสรรงบประมาณ บุคลากรเพิ่มเติม กำหนดแนวทางการดำเนินงาน
ให้ชัดเจน และควรประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่และ
เน้นความสำคัญโครงการอาหารกลางวันให้ประชาชนทราบด้วย

ตารางที่ 34 สภาพปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ จากการสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน

ลักษณะของปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะ เพื่อการแก้ไขต่อไป
<p>1. การเตรียมผลผลิต</p> <p>ผลผลิตของโรงเรียนมีแต่ไม่เพียงพอ</p> <p>กับความต้องการในการจัดทำอาหาร</p> <p>กลางวัน ต้องไปซื้อที่ตลาดที่มีราคา</p> <p>แพงกว่า</p>	<p>- แหล่งน้ำไม่เพียงพอ</p> <p>ไม่สามารถเก็บน้ำไว้ได้</p> <p>ตลอดไป</p> <p>- พื้นที่การเกษตรมีไม่เพียงพอ</p>	<p>- วางแผนปลูกพืชผักที่โตเร็ว</p> <p>- สอนนำবাদาลมาใช้</p> <p>- โรงเรียนใช้ที่สาธารณะ</p> <p>นอกโรงเรียนทำการเกษตร</p> <p>- จัดฝึกอบรมด้านการเกษตร</p>	<p>- ควรมีงบประมาณแหล่งน้ำให้ลึกกว่าเดิม</p>
<p>2. การเตรียมอาหาร</p> <p>นักเรียนไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนหรือ</p> <p>แผนการประกอบอาหาร</p>	<p>- ครูผู้รับผิดชอบให้นักเรียน</p> <p>ปฏิบัติกันเอง</p>	<p>- ให้นักเรียนนำเครื่องมือ</p> <p>การเกษตรมาจากบ้าน</p> <p>- โรงเรียนแนะนำขั้นตอน</p> <p>การปฏิบัติให้ชัดเจน</p>	<p>- ควรจะจัดงบประมาณซื้อวัสดุเครื่องมือ</p> <p>การเกษตร</p> <p>- กำหนดแผนการดำเนินงานให้ชัดเจน</p>

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
<p>3. การประกอบอาหาร</p> <p>1. คุณค่าอาหารไม่เพียงพอ</p>	<p>สาเหตุของปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - วัตถุดิบเพื่อประกอบอาหารไม่เพียงพอ - คุรุมีการการสอนมาก - ไม่มีเงินจ้างลูกจ้างมาประกอบอาหาร 	<ul style="list-style-type: none"> - คณะครูประชุมตกลงให้ครูผู้รับผิดชอบแต่ละวันเอาใจใส่การปฏิบัติงานของนักเรียน - จัดทางงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อซื้อวัตถุดิบประกอบอาหาร - ให้การโรง คุรุและนักเรียนช่วยกันเตรียมอาหาร - ให้กลุ่มสตรี-กลุ่มแม่บ้านมาช่วย - การสอนงานบ้านให้นักเรียนร่วมประกอบอาหารโดยใช้ใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนควรมีเงินกองทุนอาหารกลางวันเพื่อจะได้ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ - ควรพิจารณาโครงการอาหารกลางวันกับการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนจะได้ฝึกการปฏิบัติงาน
<p>4. การรับประทานอาหารและสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร</p> <p>1. ไม่มีที่รับประทานอาหารเป็นสัดส่วน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับจัดที่รับประทานอาหารโดยเฉพาะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้รับประทานอาหารในห้องเรียน - หาระเบียงอาคารเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเป็นค่าโต๊ะเก้าอี้

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
2. ชาวคริสต์อุปการณีสื่ออาหาร รับประทานอาหาร	- โรงเรียนและนักเรียนไม่มี วัสดุ-อุปกรณ์สื่ออาหาร ที่เหมาะสม	- เน้นให้นักเรียนแต่ละคนนำ ภาชนะใส่อาหารมาจากบ้าน	- โรงเรียนควรใช้งบประมาณจัดหา จัดซื้อไว้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมการ รับประทานอาหาร เช่นเดียวกับ ที่บ้าน เช่น ชุดคุยกันขณะ รับประทานอาหาร รับประทานอาหาร อาหารหกเลอะเทอะ ไม่ใช่ช้อน ในขณะที่รับประทานอาหาร และ ไม่ล้างมือก่อนหรือหลัง รับประทานอาหาร	- ขาดการควบคุมดูแลอย่าง ใกล้ชิด - เป็นสุขนิสัยดั้งเดิมของ นักเรียน เพราะผู้ปกครอง ไม่ให้ความสำคัญเรื่องนี้	- ผู้บริหารประชุมชี้แจงให้ครูทุกคน เอาใจใส่ตักเตือนนักเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	- โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง เข้าใจในประเด็นปัญหา เพื่อให้ความ ร่วมมือช่วยตักเตือนนักเรียนในความ ปกครอง
5. การเก็บล้าง	- ไม่มีงบประมาณจัดทำ	- จัดที่ล้างภาชนะชั่วคราว	- โรงเรียนควรจัดหางบประมาณดำเนินการ
1. ไม่มีที่เก็บและล้างเป็นสัดส่วน	- เวลาที่นักเรียนจัดล้างภาชนะ มีจำกัด	- จัดนักเรียนเป็นเจ้าหน้าที่ล้าง แต่ละวันให้ชัดเจน	
2. ล้างไม่สะอาดเก็บไม่เป็นระเบียบ	- ปริมาณน้ำมีน้อย	- ให้ภารโรงช่วยจัดหาน้ำให้	
3. น้ำล้างภาชนะในฤดูแล้งไม่เพียงพอ			

ลักษณะของปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
<p>6. การจัดการ (การขาย การซื้อ การจัดทำบัญชีและกิจกรรมสหกรณ์)</p> <p>1. การจัดการกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนไม่ดี</p>	<p>สาเหตุของปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้รับผิดชอบกิจกรรมสหกรณ์ไม่เข้าใจหลักการจัดกิจกรรมสหกรณ์ที่ดี เท่าที่ควร - กิจกรรมสหกรณ์ไม่ส่งเสริมโครงการอาหารกลางวัน 	<p>แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจผู้เกี่ยวข้อง 	<p>ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดงบประมาณเพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่กิจกรรมสหกรณ์ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน - หน่วยงานที่รับผิดชอบควร เน้นนโยบายการจัดกิจกรรมสหกรณ์ให้ครบวงจรอย่างชัดเจน
<p>7. การถนอมอาหาร</p> <p>1. ไม่มีวิถียุติม เพื่อการถนอมอาหาร</p> <p>2. ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เรื่องการถนอมอาหาร</p>	<p>สาเหตุของปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิตทางการเกษตรมีน้อย - ครูไม่เพียงพอ - ครูมีความรู้ความสามารถด้าน การถนอมอาหารไม่เพียงพอ 	<p>แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้นักเรียนนำวัตถุดิบมาจากบ้าน - ใ้ครูศึกษาหาความรู้หรือเชิญวิทยากรภายนอกมา ให้คำแนะนำ 	<p>ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป</p>

ลักษณะของปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
<p>8. การให้นักเรียนรับประทานอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอ</p> <p>1. นักเรียนบางคนไม่ได้รับประทานอาหารกลางวัน</p> <p>2. นักเรียนบางคนรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการบางชนิดไม่เป็น</p>	<p>- โรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ</p> <p>- โรงเรียนผลิตผลผลิตได้ไม่เพียงพอ</p> <p>- ความเคยชินของนักเรียน</p> <p>- เกิดความเชื่อที่ผิดที่ได้รับความรู้จากบ้านนักเรียน</p>	<p>- จัดทางงบประมาณเพิ่มเติม</p> <p>- ขอรับการสนับสนุนจากชุมชน</p> <p>- ครูให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของอาหารกับการเจริญเติบโตของร่างกาย</p>	<p>- จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม</p> <p>- ให้นักเรียนที่รับผิดชอบเน้นการช่วยเหลือนักเรียนยากจนเป็นกลุ่มแรกก่อน</p> <p>- โรงเรียนควรเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการให้ผู้ปกครองเข้าใจเรื่องคุณค่าของอาหาร</p>
<p>9. การช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนให้ได้รับประทานอาหารกลางวัน</p> <p>1. จำนวนนักเรียนยากจนมีมากเกินกว่าที่โรงเรียนจะช่วยเหลือได้</p>	<p>- ฐานะทางบ้านของนักเรียนยากจน</p>	<p>- แบ่งอาหารจากเพื่อนให้ได้รับประทาน</p> <p>- ให้นักเรียนช่วยงานอื่น ๆ</p>	<p>- ตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนยากจน</p> <p>- จัดงบประมาณเพื่อสนับสนุน</p>

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลักษณะของปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางที่ได้แก้ไขแล้ว	ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไป
10. การเผยแพร่ความรู้โภชนาการ กับชุมชน 1. ผู้ปกครองบางคนไม่สนใจ เมื่อไรจะเรียนรู้ ด้านโภชนาการ	- ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะ ประกอบอาชีพ ตนเองไม่มี เวลามารับรู้เรื่องอื่น ๆ	- โรงเรียนจัดโครงการเยี่ยม ผู้ปกครองตามบ้านและให้ ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง โภชนาการ	- ควรให้หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสุขภาพอนามัยของประชาชนจัด ประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อการเผยแพร่ เช่น ภาพยนตร์ หรือ วิทยุ
11. การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการดำเนินงานโครงการ 1. ผู้ปกครองยากจน	- สภาพทางภูมิศาสตร์ไม่เอื้อ อำนวยความสะดวกประกอบอาชีพ	- โรงเรียนจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง	- ควรให้หน่วยงานในภาครัฐมาร่วมกัน สนับสนุนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วม
2. ประชาชนไม่ค่อยมีโอกาส ช่วยเหลือโครงการได้ อย่างเต็มที่	- โรงเรียนประชาสัมพันธ์งาน โครงการอาหารกลางวันกับ ชุมชนไม่ดีเท่าที่ควร		- ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ประสงค์ อาสาของตนเอง

จากตารางที่ 34 พบว่าลักษณะปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่ครูผู้สอนระบุเป็นปัญหา และสาเหตุที่เนื่องมาจากสภาพแวดล้อม บัณฑิต และกระบวนการ คือ

สภาพแวดล้อม มีปัญหาเรื่องขาดน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อการล้างภาชนะ และน้ำดื่ม ไม่เพียงพอ พื้นที่ดินเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ ประชาชนมีฐานะยากจน ไม่มีเวลาให้ความสนใจกิจกรรมของโรงเรียน ประชาชนปล่อยสัตว์เลี้ยวเข้าไปรบกวน พืช ผัก ของโรงเรียน

บัณฑิต มีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ และบุคลากรที่มีอยู่แล้วก็มีความรู้ความสามารถด้านการเกษตร การประกอบอาหาร การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมสหกรณ์ไม่ดีพอ ขาดงบประมาณ อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อการดำเนินงาน สถานที่ประกอบอาหารที่ล้างภาชนะ ที่รับประทานอาหารและนักเรียนมีลักษณะนิสัย ในการรับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสม เช่น รับประทานอาหารเลอะเทอะ

กระบวนการดำเนินการ มีปัญหาด้านการจัดการ การควบคุมกำกับงานไม่ดีเท่าที่ควร ไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

สำหรับแนวทางที่ได้แก้ไขและขอเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไปนั้น ครูผู้สอนได้ระบุ แนวทางที่ได้แก้ไขไปแล้วคือ การกำหนดแนวทางการทำงานใหม่ เช่น การปลูกพืช การหา แหล่งน้ำ การหาพื้นที่การเกษตร ทำความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง จัดหางบประมาณ และ ในข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขต่อไปนั้น ครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอไว้ว่า ควรจะจัดสรรงบประมาณ จัดสรรหาบุคลากรให้เพียงพอ และการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันควรให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอื่นได้ช่วยชี้แจง ทำความเข้าใจกับประชาชนให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

เอกสารที่ศึกษาได้แก่ บันทึกการสอน ตารางสอน รายการอาหารของโรงเรียน รายงานผลการดำเนินงาน รายงานการประชุม บันทึกการประชุม โครงการของโรงเรียน เอกสารจุลสารโรงเรียน คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ บัญชีรับจ่ายเงิน ทะเบียนพัสดุ สมุดลงนามผู้มาปฏิบัติงาน สมุดบันทึกของนักเรียน ใบงาน บันทึกการทำงานกลุ่ม เอกสารรวบรวมผลงานกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 35 - 37

ตารางที่ 35 สภาพที่ปรากฏเกี่ยวกับการเรียนการสอนจากการศึกษาเอกสาร

กิจกรรมที่ดำเนินตามโครงการ	จำนวนที่ปรากฏ (N = 19)	แหล่งข้อมูล					
		ตารางสอนของโรงเรียน	บันทึกการสอน	เอกสารรวบรวมผลงานกลุ่ม	บันทึกการทำงานของกลุ่ม	สมุดบันทึกของนักเรียน	ใบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ
1. โรงเรียนจัดสอนชั่วโมงสอนงานบ้าน ชั้น ป.3 - 6 ระหว่างเวลา 10.00 - 12.00 น.	18	+					
2. การสอนงานบ้านและงาน เกษตร นักเรียนได้ทำงานเป็นระบบกลุ่ม	18		+	+	+		
3. นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการขยายพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	18		+			+	
4. ขั้นตอนการประกอบอาหาร นักเรียนได้เรียนรู้การชั่ง ตวง นับ	17		+			+	+
5. นักเรียนได้ฝึกทักษะการวัดพื้นที่เพื่อการ เกษตร	13		+			+	
6. การทำงานระบบกลุ่มมีการสรุปและอภิปรายผลการทำงานร่วมกัน	12		+		+		

ตารางที่ 35 (ต่อ)

กิจกรรมที่ดำเนินตามโครงการ	จำนวนที่ปรากฏ (N = 19)	แหล่งข้อมูล					
		ตารางสอนของโรงเรียน	บันทึกการสอน	เอกสารรวบรวมผลงานกลุ่ม	บันทึกการทำงานของกลุ่ม	สมุดบันทึกของนักเรียน	ใบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ
7. นักเรียนได้ทำบัญชีรับจ่ายรายการสิ่งของ	12				+		
8. นักเรียนได้สังเกตและบันทึกการเจริญเติบโตของพืช/สัตว์	10					+	
9. นักเรียนได้คำนวณจำนวนต้นพืชจำนวนสัตว์ เพื่อความเหมาะสมกับพื้นที่	9		+			+	
10. นักเรียนได้คำนวณพื้นที่เพื่อการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์	7		+			+	
11. นักเรียนได้ฝึกการคิดต้นทุนการผลิต และกำหนดราคาขาย	6					+	

จากตารางที่ 35 พบว่ากิจกรรมที่ดำเนินงานตามโครงการ และบูรณาการกับการเรียนการสอน ปรากฏในเอกสาร ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปทุกกิจกรรม ยกเว้นกิจกรรมการให้นักเรียนได้คำนวณต้นพืช จำนวนสัตว์ เพื่อความเหมาะสมกับพื้นที่ กิจกรรมให้นักเรียนได้คำนวณพื้นที่เพื่อการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์ และกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึก การคิดต้นทุนการผลิต และกำหนดราคาขาย

สำหรับแหล่งข้อมูลที่ปรากฏกิจกรรมที่ดำเนินโครงการ ปรากฏในบันทึกการสอนและสมุดบันทึกของนักเรียนมากที่สุด

ตารางที่ 36 สภาพที่ปรากฏเกี่ยวกับการดำเนินงานและการเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการ
ให้กับชุมชนจากการศึกษาเอกสาร

การดำเนินงานตามโครงการ	จำนวนที่ปรากฏ (N = 19)	แหล่งข้อมูล					
		รายการอาหารของโรงเรียน	รายงานผลการดำเนินการ	บันทึกการประชุม	โครงการของโรงเรียน	เอกสาร/จุลสาร	ปฏิทินปฏิบัติงานของศูนย์ข่าวสาร
1. เด็กยากจนได้รับประทานอาหารกลางวัน	17		+	+			
2. การกำหนดรายการอาหารแต่ละวัน กำหนดโดยคำนึงถึงคุณค่าของสารอาหาร ทั้ง 5 หมู่	14	+					
3. โรงเรียนเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการ การศึกษาให้กับชุมชนโดย							
3.1 การประชุมผู้ปกครอง	13		+	+	+		
3.2 กระจายข่าวทางอากาศของศูนย์ กระจายเสียงของโรงเรียนหรือ ของชุมชน	4		+		+		
3.3 จัดทำ เป็น เอกสาร/จุลสาร/ แผ่นปลิว/แผ่นพับ	3				+	+	
3.4 การจัดฝึกอบรมกลุ่มประชาชน	1			+			

จากตารางที่ 36 พบว่าการดำเนินงานและการเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการให้กับ
ชุมชนที่ปรากฏในเอกสารตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปคือ การดำเนินโครงการโดยให้เด็กยากจนได้
รับประทานอาหารกลางวัน การกำหนดรายการอาหารกลางวันกำหนดโดยคำนึงถึงคุณค่าทางอาหาร
ทั้ง 5 หมู่ และการเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการการศึกษาให้กับชุมชน โดยการประชุมผู้ปกครอง
สำหรับการดำเนินงานตามโครงการจะปรากฏในเอกสารรายงานผลการดำเนินการ บันทึกการประชุม
และโครงการของโรงเรียนมีจำนวนใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 37 การเข้าร่วมโครงการอาหารกลางวันของชุมชน จากการศึกษาเอกสาร

การดำเนินงานตามโครงการ	จำนวนที่ปรากฏ (N = 19)	แหล่งข้อมูล					
		คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ	บัญชีรับ-จ่ายเงินของโรงเรียน	รายงานผลการดำเนินงาน	ทะเบียนวัสดุ ครุภัณฑ์	บันทึกการประชุม	สมุดลงนามผู้มาปฏิบัติงาน
ชุมชน เข้าร่วมโครงการอาหารกลางวันโดย							
1. บริจาคเงิน	14		+	+			
2. บริจาควัสดุและอุปกรณ์	12			+	+		
3. ร่วมจัดหาทุนดำเนินการ	11	+				+	
4. ช่วยแรงงานประกอบอาหาร เก็บล้างภาชนะ	8			+			
5. ช่วยแรงงานการเกษตร	6					+	+
6. ช่วยแรงงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดอาหารกลางวัน เช่น ทำโต๊ะ-เก้าอี้ ที่ตากจาน ฯลฯ	6			+			
7. ร่วม เป็นกรรมการ	4	+					

จากตารางที่ 37 พบว่าการเข้าร่วมโครงการอาหารกลางวันของชุมชนที่ปรากฏในเอกสารตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป คือการบริจาคเงิน การบริจาควัสดุและอุปกรณ์ และการร่วมจัดหาทุนดำเนินการ

สำหรับกิจกรรมที่ชุมชนเข้าร่วมในโครงการอาหารกลางวัน จะปรากฏในเอกสาร รายงานผลการดำเนินการมากที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการสังเกตการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

ผลการวิเคราะห์ ปรากฏตามตารางที่ 38 - 39

ตารางที่ 38 พฤติกรรมของนักเรียนที่ปรากฏระหว่างการสังเกต

สภาพที่ปรากฏ	จำนวนที่ปรากฏ (N = 19)
1. นักเรียนเคี้ยวอาหารไม่มีเสียงดัง	18
2. นักเรียนรับประทานอาหารอย่างไม่มุ่มมาม	17
3. นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	17
4. นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำงานดี	17
5. นักเรียนไม่พูดคุยกันในขณะที่อาหารอยู่ในปาก	16
6. นักเรียนไม่ใช้ภาชนะร่วมกัน เช่น ช้อนตักอาหาร แก้วน้ำ จานข้าว	16
7. นักเรียนทำความสะอาดสถานที่รับประทานอาหาร	16
8. นักเรียนนั่งรับประทานอาหารอย่างถูกวิธี	14
9. นักเรียนมีระเบียบและมารยาทในการเข้ารับอาหาร	13
10. นักเรียนล้างมือหลังรับประทานอาหาร	13
11. นักเรียนแสดงความเอื้อเฟื้อ แบ่งปันอาหารซึ่งกันและกัน	12
12. นักเรียนรับประทานอาหารอย่างไม่เลอะเทอะ	11
13. นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างรับประทานอาหาร	10
14. นักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์	10
15. นักเรียนล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	9
16. นักเรียนเก็บเครื่องใช้/อุปกรณ์ห้องครัวอย่างเป็นระเบียบ	8
17. นักเรียนใช้วัสดุ อุปกรณ์ประกอบอาหารได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะงาน	5
18. นักเรียนรู้จักเก็บและล้างภาชนะได้อย่างเหมาะสม	5

ตารางที่ 38 (ต่อ)

สภาพที่ปรากฏ	จำนวนที่ปรากฏ (N = 19)
19. นักเรียนแสดงการล้างผัก/เนื้อและปรุงอาหารอย่างถูกวิธี เพื่อรักษาคุณค่าของอาหาร	2
20. นักเรียนได้ฝึกการชั่ง ตวง นับ วัดดูตีก่อนจัดปรุงอาหาร	1
21. นักเรียนแปรงฟัน หรือทำความสะอาดปากและฟันหลังรับประทานอาหาร	1

จากตารางที่ 38 พบว่าพฤติกรรมของนักเรียนที่ปรากฏระหว่างการสังเกตในโรงเรียนมากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปคือ นักเรียนเคี้ยวอาหารไม่มีเสียงดัง นักเรียนรับประทานอาหารอย่างไม่มูมมาม นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำงานดี นักเรียนไม่พูดคุยกันขณะที่อาหารอยู่ในปาก นักเรียนไม่ใช้ภาชนะร่วมกัน เช่น ช้อนตักอาหาร แก้วน้ำ จานข้าว นักเรียนทำความสะอาดสถานที่รับประทานอาหาร นักเรียนนั่งรับประทานอาหารอย่างถูกวิธี นักเรียนมีระเบียบและมารยาทในการเข้ารับอาหาร นักเรียนล้างมือหลังรับประทานอาหาร นักเรียนแสดงความเอื้อเฟื้อแบ่งปันอาหารซึ่งกันและกัน นักเรียนรับประทานอาหารอย่างไม่เลอะเทอะ นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างรับประทานอาหาร นักเรียนรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์

ตารางที่ 39 สภาพอื่นนอกเหนือจากพฤติกรรมนักเรียนที่ปรากฏระหว่างการสังเกต

สภาพที่ปรากฏ	จำนวนที่ปรากฏ N = 19
1. อาหารที่รับประทานมีปริมาณเพียงพอ	17
2. สถานที่รับประทานอาหารเช้าที่เหมาะสม	16
3. การขยายพันธุ์พืช	13
4. เวลาสำหรับการสอนงานบ้านที่สอดคล้องกับโครงการอาหารกลางวัน	13
5. สภาพห้องครัว/ห้องเก็บอุปกรณ์สะอาดเรียบร้อย	11
6. อาหารที่นักเรียนรับประทานมีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่	10
7. การขยายพันธุ์สัตว์	1

จากตารางที่ 39 พบว่าสภาพอื่น ๆ นอกเหนือจากพฤติกรรมนักเรียนที่ปรากฏระหว่างการสังเกตในโรงเรียนตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป คืออาหารที่นักเรียนรับประทานมีปริมาณเพียงพอ และมีสารอาหารครบ 5 หมู่ สถานที่รับประทานอาหารเช้าเหมาะสม ห้องครัวและห้องเก็บอุปกรณ์สะอาดเรียบร้อย โรงเรียนให้นักเรียนขยายพันธุ์พืช จัดเวลาสำหรับการสอนงานบ้านให้สอดคล้องกับโครงการอาหารกลางวัน